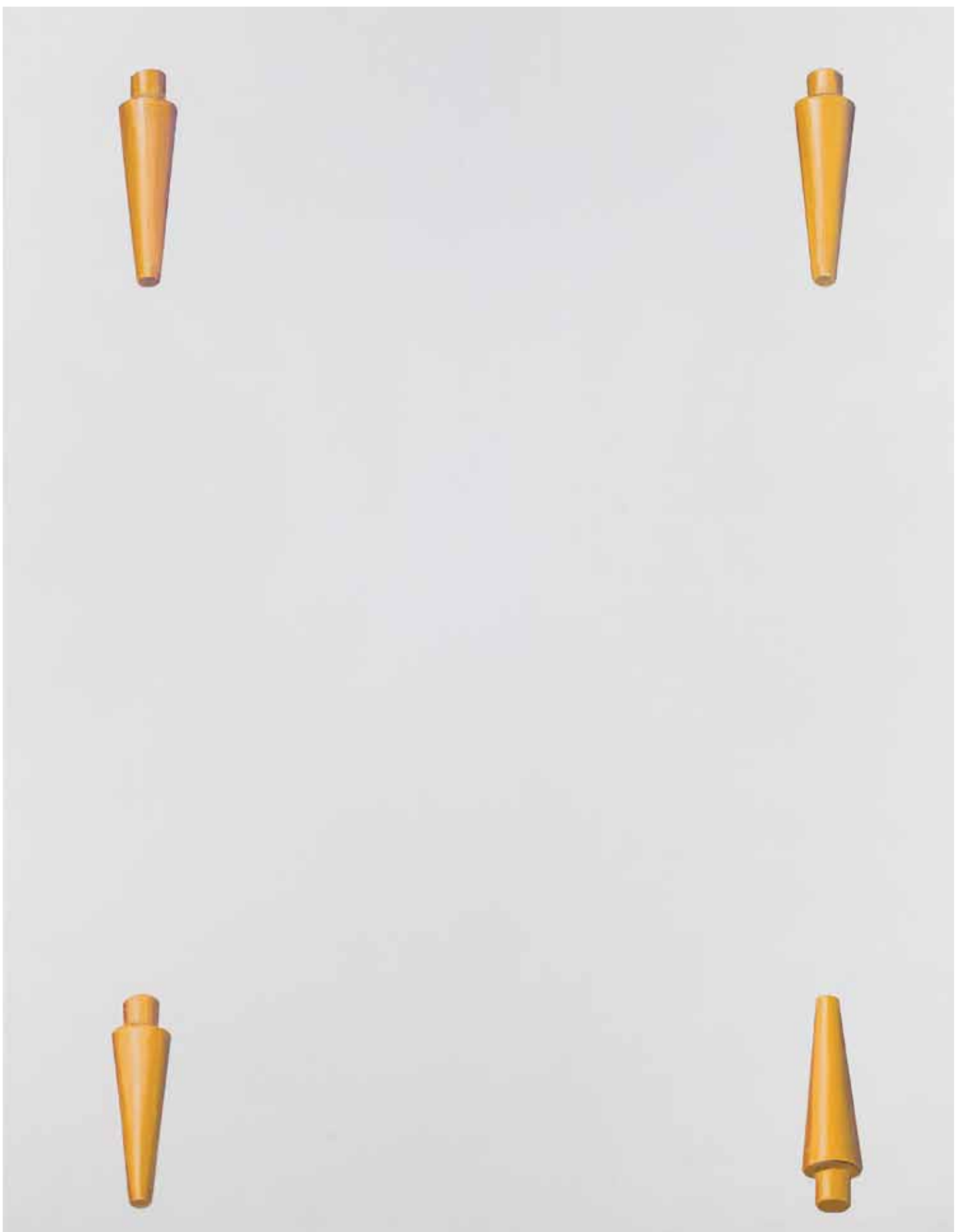
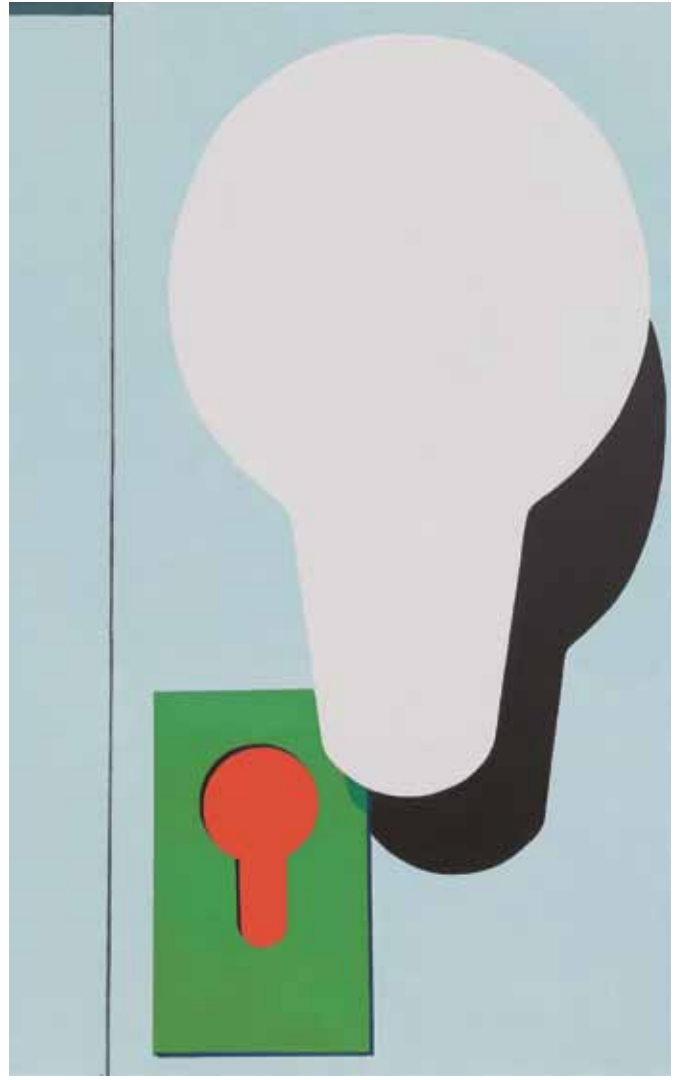

ALICE NIKITINOVÁ, OD VĚCI
16. 1.-2. 3. 2014, VERNISÁŽ 15. LEDNA V 17.00

Pět odstavců o Alici Nikitinové

První odstavec

Pro svoji loňskou výstavu v pražské galerii SVIT namalovala Alice Nikitinová obrazy, které by klidně mohly sloužit k názorné demonstraci jejích uměleckých postupů. Takový Manuál k Nikitinové. Na prvním realisticky zobrazila čutoru v barvě vojenské zeleně. Následovaly další obrazy, v nichž plní láhev měnila v soubor plošných prvků a budovala z nich abstraktní kompozice. U každého z nich jste si ale mohli uvědomit, že to je pořád čutora, kterou malířka pozoruje z určitého úhlu, a zároveň stále autonomnější sestava barevných tvarů. Formální hlediska nám zde před očima přebírala vládu nad předmětnou skutečností. Nikitinová obrázky s čutorou namalovala s vědomím, že vlastně didakticky popisuje postup analýzy, které podrobuje věci, jež vyvolaly její pozornost.

Druhý odstavec

Čutora je obyčejná věc. Na obrazech Alice Nikitinové se obyčejné věci objevují už léta. Krabice od banánů, do kterých ukládáme své věci při stěhování. Košťata, kterými zametáme prach. Tepláky, ve kterých nechodíme ven. Svetry a vesty. Holínky, kanystry, dopravní značky, plastové PET láhve, vlny listů papíru v otevřených knihách, opěradlo židle... Říká, že náměty ke svým obrazům nevybírám podle předem daného klíče. Že si samy vez-

V současné době Alici Nikitinovou bereme za jednu z našich nejvýraznějších umělkyně generace 30+. Jako jedna z mála malířek se například dostala do finále Ceny Jindřicha Chalupického. Přesto stojí stranou většiny programových vystoupení a velkých malířských přehlídek. Tuto situaci lze částečně vysvětlit její vlastní nepřízřivostí, jež ale není ničím jiným než přirozeným důsledkem věrnosti vlastním východiskům a specifickým požadavkům, která kladou na řešení problematiky malovaného obrazu. V poslední době stále důsledněji dbá o formální aspekty obrazu, o jeho formalistické uchopení. Spolu s předmětem je jejím námětem obraz sám, jeho zákonitosti vyplývající z tradice malířství – a nebo jejich porušování (které ale na tradici závisí také). Na ploše plátna jsou místa, ke kterým malíř přistupuje obzvlášť obezřetně a nebo na ně maluje nerad, protože tím zásadně změní rovnováhu obrazu. Například střed plátna daný průsečíkem jeho uhlopříček nebo jeho okraje. Tam maluje Alice Nikitinová.

Pátý odstavec

Rovnováha a nerovnováha, plošnost a prostorovost, členění formátu, barevné a proporční vztahy. A pochopitelně abstrakce a reprezentace, protože zmiňované „věci“ (předměty) nadále zůstávají modelem jejích obrazů (předobrazem). Všechny zmíněné aspekty se v nich dostanou do hry jako součást poučené malířské kontemplace, ve které se ožívuje vztah k obrazu i jeho předobrazu. To je asi nejvlastnějším tématem každé výtvarné

mou její pozornost. Nehledíme tedy klíč a zůstaňme u konstatací daného objektivní typologií: Alici Nikitinovou nezaujme nic, co by bylo ojedinelé, ale vždy to, co valná většina z nás potkává na každém kroku. Můžeme o této zkušenosti uvažovat jako o zkušenosti se sociálním rozměrem? Ano, náměty jejích obrazů vycházejí z plebejské reality lidí, kteří se nenarodili v purpuru za asistence služebnictva. Zkušenost s těmito předměty je masová, stejně jako ony jsou výrobky masové produkce. A my se skrze ně můžeme dobrat uvědomění přináležitosti k mase.

Třetí odstavec

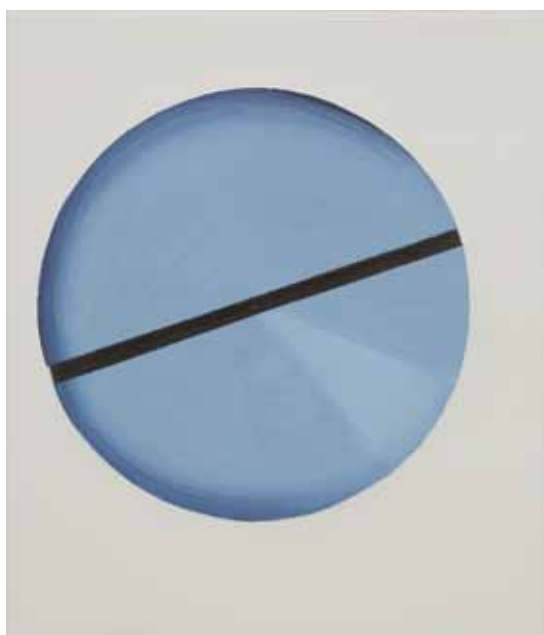
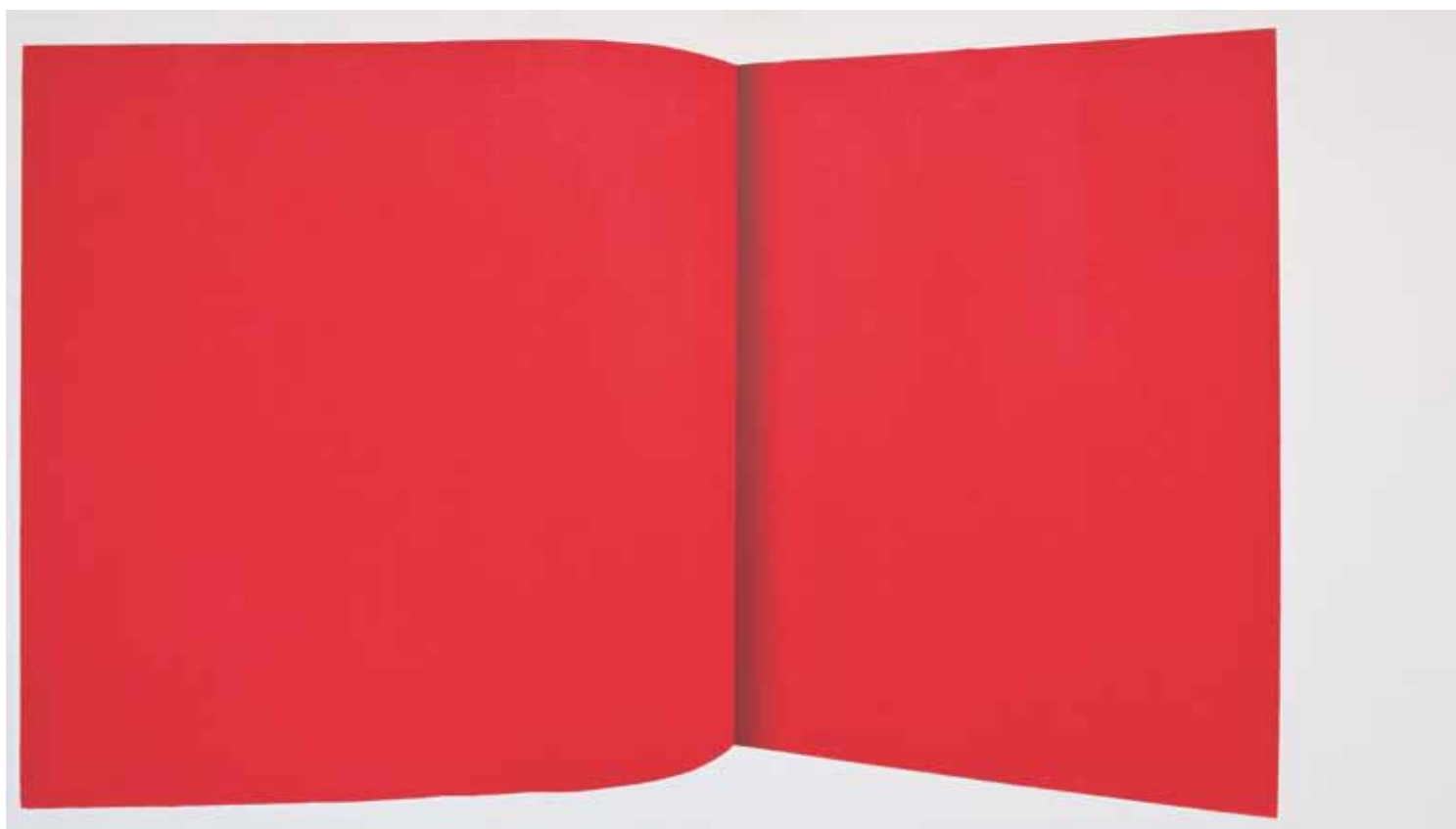
Pochází z česko-ukrajinské rodiny. Narodila se v roce 1979 a na střední výtvarnou školu chodila v Kyjevě. Později studovala v malířském ateliéru Jiřího Sopka na pražské AVU. Jakkoli nemá ráda, když se zdůrazňuje její cizí původ, v jejích obrazech často narazíme na vliv ruského modernismu. Je si ho dobře vědoma a ráda na něm staví estetiku malby. Podobně jako u dalších českých umělců s kořeny v bývalé sovětské oblasti se nabízí otázka, co z tamní kultury má pod kůží „jinak“ než my ze satelitu, kde nikdy nezazněl raný radikální kulturní étos komunistické revoluce, a proto ani jeho pád nebyl tak hluboký. U křiklavé signální barevnosti některých jejích starších obrazů bychom pro změnu mohli spekulovat o relaci k tvorbě jejího českého učitele.

Čtvrtý odstavec

„studie“. Obrazy Alice Nikitinové by bylo možné označit tímto školním termínem. Studie se totiž nemusejí podobat modelu v banálním smyslu „nápodoby“. Musí ho objevovat pro obraz. Základní skromnost, daná u Nikitinové volbou námětu, redukcí výrazových prostředků a sledováním esenciální problematiky malby, nás může vracet k magickému pocitu, který zažíváme při objevování světa skrze jeho výtvarné uchopení. Její malby se vzpírají spektakulárním efektům přepjaté expresivního zprostředkování světa, kterému jsme vystavováni skrze média a reklamu. Také ty patří k naší každodennosti jako blikavé a silně spouštěče touhy. Alice Nikitinová maluje věci, jichž se politika touhy netýká. A maluje je způsobem, který nás od předmětů odvádí a přitom nám paradoxně zpřítomňuje bohatství, jež jinak než obrazem neumíme dosahovat.

Jiří Ptáček

Seznam reprodukcí:
Červené opěrátko (detail), 2013, 30×45 cm, olej na plátně
Torzo, 2012, 100×80 cm, olej na plátně
Velký rožek, 2013, 70×70 cm, olej na plátně
Kroužek, 2013, 30×30 cm, olej na plátně
Elektro, 2013, 160×100 cm, olej na plátně
Nohy mého psacího stolu, 2013, 130×100 cm, olej na plátně
Monografie Barneta Newmana, 2011, 90×160cm, olej na plátně
Červená židle, 2013, 70×50 cm, olej na plátně
Šroubek, 2013, 35×30 cm, olej na plátně
Plakát, 2011, 60 x 80 cm, olej na plátně

Alice Nikitinová, Od věci

Malá galerie
16. 1.–2. 3. 2014
Kurátor: Jiří Ptáček
Vernisáž 15. ledna v 17.00.
Otevírací doba: út–ne, 10.00–17.00

Souběžné výstavy

Peter Angermann, Streetview
Velká galerie, 6. 2.–20. 4. 2014

Osobní výběr III – Václav Malina, malíř
Výstava z depozitáře, 15. 1.—30. 3. 2013

Gottfried Lindauer, Dva portéty Maorů z Náprstkova muzea, 1907
Opus magnum, 9. 1.–30. 3. 2014

Galerie výtvarného umění v Chebu

příspěvková organizace Karlovarského kraje
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb
T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163
info@gavu.cz, www.gavu.cz

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR. V roce 2014 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Text Jiří Ptáček, grafika Kolář & Kutálek, tisk Dragon Press, s.r.o., náklad 800 ks.